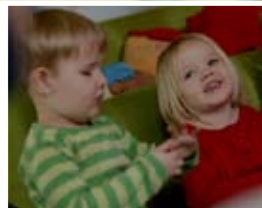

SPROGLIG UDVIKLING - ET FÆLLES ANSVAR

INFORMATION TIL FORÆLDRE MED BØRN MELLEM 3 OG 6 ÅR

DU HAR EN AFGØRENDE ROLLE

FOR DIT BARN SPROGUDVIKLING

Ved du, at

- det lille barn taler mest om det, der sker her og nu? Børnehavebarnet taler også om det, der er sket og skal ske.
- ordforrådet udvikler sig med stor hast i 3-6 års alderen?
- børn, der møder mange ord, lærer mange ord?
- der er sammenhæng mellem det antal ord, et 2-3 årigt barn kender og barnets læseforståelse som 16-årig?
- børn leger og eksperimenterer med at skrive og læse? Dette har stor betydning for deres senere læse- og skriveudvikling.

SAMTALE GIVER ERFARING MED AT BRUGE SPROGET

Du er den vigtigste person i dit barns liv, og har afgørende betydning for dit barns sproglige udvikling.

Et godt modersmål er den bedste gave, du kan give dit barn. Tal derfor med dit barn på det sprog, du er bedst til.

Når I taler og gør noget sammen, er du med til at udvikle dit barns sprog.

Samtalen giver mulighed for at gentage de samme ord og begreber flere gange.

Dit barns sprog udvikler sig også, når det leger med andre børn fx i børnehaven.

TAL MED DIT BARN

Tal med dit barn om noget, det har oplevet og om noget, der skal ske.

Lad dit barn hjælpe til med fx rengøring, madlavning, bilvask og indkøb, mens I taler sammen om det, I gør.

Se børne fjernsyn sammen med dit barn og tal sammen om det, I ser.

Tal og lyt på skift, så dit barn lærer at føre en dialog.

Giv tid og opmuntring - det styrker selvværd, selvtillid og giver talelyst.

Dit barns sprog udvikler sig, når du udvider dit barns sætninger.

***Dit barn siger: "Se en hund."
Du kan svare: "Ja, det er en sød lille gravhund.
Se den logrer med halen."***

Anerkend dit barns sprog, og vis vilje til at forstå. Ret ikke - du kan i stedet gentage sætningen korrekt. Det giver selvværd og talelyst.

***Dit barn siger: "Vi kørte med tog."
Du kan svare: "Ja, vi kørte med tog.
Vi kørte hen til mormor i går."***

GODE OPLEVELSER MED BØGER HAR BETYDNING, NÅR DIT BARN SKAL LÆRE AT LÆSE

FORTÆL, LÆS OG KIG I BØGER

Højtlesning giver gode oplevelser og erfaringer med skriftsproget.

Højtlesning udvider dit barns ordforråd og sætninger.

Hold gerne pause i højtlesningen og tal med dit barn om det, I læser.

Tal om billederne. Dit barn kan måske få øje på detaljer, du har overset.

Spørg om dit barn vil "læse" for dig i yndlingsbogen. Ofte kan barnet huske dele af teksten udenad.

Gå på opdagelse efter ord i fx kataloger, tegneserier, tidskrifter og computerspil.

Fortæl historier for dit barn og lad barnet fortælle.

LEG MED SKRIFT

At lege med skrift giver dit barn vigtige erfaringer med skriftsproget, og hvad det kan bruges til.

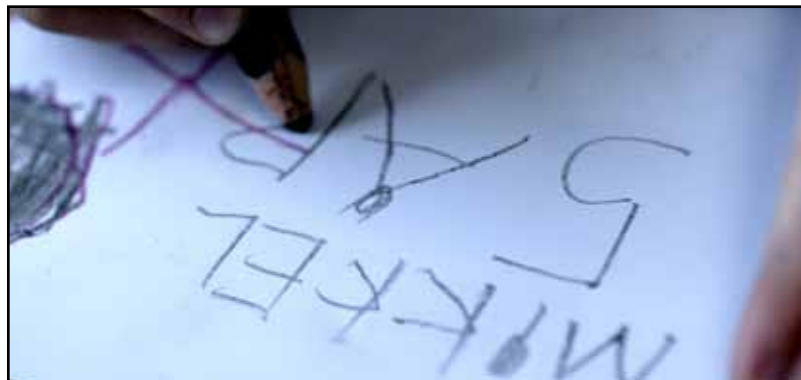
Dit barn vil gerne efterligne dig, når du skriver. Fx ved selv at skrive med "kruseduller", tegn eller bogstaver.

Lad dit barn fortælle, hvad det har skrevet.

Lad dit barn være med til at skrive, fx huskesedler, postkort, beskeder og på computer.

Anerkend dit barns måde at skrive på uden at rette. Det handler om lyst, glæde og interesse.

Leg med bogstaver og tal, fx med magnetbogstaver på køleskabet og klodser med tal og bogstaver.

LEG MED SPROGET - SPROGET I LEG

Leg med sproget sammen med dit barn. Det støtter dit barns nysgerrighed og opmærksomhed på sproget.

Sjove ordlege kan finde sted hvor som helst og når som helst. Det kan vare tre minutter eller strække sig over dage, hvis interessen er der.

Lav sjove vrøvleord og vrøvlehistorier sammen.

Leg med lyde, ord, rim og remser.

Syng og spil sammen med dit barn. Det giver glæde og støtter rytme, klang og udtale.

*Leg med, når dit barn finder på rim,
og prøv selv at finde ord, der rimer.*

*Læs eller sig kendte rim og remser højt. Stop før
det/de sidste ord, og lad dit barn sige resten.*

*Sig en sætning med to ord, der rimer,
og lad dit barn lytte sig til rimordene.*

*Leg med modsatte ord. Fx tyk/tynd, hård/blød.
Lav fx ordene til et vendespil
med skrift og billede.*

*Hvor mange ting i stuen begynder med s? / i?
Tæl trappetrin, cykler og folk med røde huer.*

*Find ord, der er i samme familie:
Fodtøj - hjemmesko, fodboldstøvler, snabelsko...
Frukt - æbler, blommer, ananas...*

INFORMATION

Du kan få flere oplysninger i dit dagtilbud.

Du kan også finde information og inspiration på biblioteket og på disse internetadresser:

www.aarhuskommune.dk/vpu

www.dotbot.dk/voksen/litteratur/vitaminer.asp

www.foraeldreunivers.dk

www.multidansk.horsens.dk

LINKS

Denne pjece er oversat til engelsk, somali, arabisk, tyrkisk, vietnamesisk, kurdisk, dari og pashto. Oversættelserne findes på følgende hjemmeside: www.aarhuskommune.dk/vi

This brochure has been translated into English. The translation can be found on the following website: www.aarhuskommune.dk/vi

Qoraalkan waxaa lagu turjumay af soomaali. Turjumidda waxaad ka heli kartaa boggaan: www.aarhuskommune.dk/vi

Bu broşür Türkçe ye de çevrilmiştir. Çeviriyi aşağıdaki internet adresinde bulabilirsiniz: www.aarhuskommune.dk/vi

Tập giấy mỏng này được chuyển dịch sang tiếng Việt. Bạn có thể đọc bản phiên dịch tại trang điện tử sau: www.aarhuskommune.dk/vi

نہم نامیلکھیہ و ہرگزیرا وہ بؤ کوردی، و ہرگزیرا نہ کہ لہ لاپہرہی مآلی لہ خوارہ و ہ نہیدوزیتہ و ہ...
www.aarhuskommune.dk/vi

اپن کتابچہ رهنما به زبان دری و پشتو ترجمہ گردیدہ کہ شمامبتواند بہ ادرس ذہل پیداکنبد .
www.aarhuskommune.dk/vi

دغه معلوماتی کتابچہ په دری او پشتو ژبو ترجمه شوي ده . چه تاسي کولای شي دغه ترجمه په لاندي کمپيوټري صفحه کی پیدا کړي :
www.aarhuskommune.dk/vi

هذا الكتيب تُرجم إلى اللغة العربية . الترجمة تجدها على عنوان الصفحة التالية:
www.aarhuskommune.dk/vi

UDGIVET AF:
Århus Kommune
Børn og Unge
Pædagogisk Afdeling

UDGIVET:
September 2009
1. udgave - 1. oplag

©COPYRIGHT:
Århus Kommune
Børn og Unge
Pædagogisk Afdeling

LAYOUT:
Århus Kommune
Børn og Unge
Fællessekretariatet

FOTO:
Hartmann Schmidt Fotografi

TRYK:
Århus Kommunes Kopicenter